

Департамент освіти, науки та молодіжної політики
Відділ освіти Калуської РДА
Мостищанська загальноосвітня школа I-II ступенів

Пошуково-дослідницька робота
«Юрій Пукіш. За два тижні до демобілізації...»

На конкурс історико-краєзнавчої
акції *«Герої не вмирають»*

Виконавці:
Савчук Марія
Паньків Юліана

Калуш, 2018

Керівник роботи:

Бохінська Ірина Володимирівна, педагог-організатор

Мостищанської ЗОШ І-ІІ ступенів

м.т. +38 066 49 61 520

Виконавці роботи:

Савчук Марія, учениця 7 класу Мостищанської ЗОШ І-ІІ

ступенів

Паньків Юліана, учениця 7 класу Мостищанської ЗОШ І-ІІ

ступенів

Зміст

1. Вступ -----	3
2. Були і мрії, і плани, і надії... -----	4
3. Болючі спогади-----	6
4. «Він із тих, хто зробив себе сам...»-----	9
5. Замість епілогу -----	11
6. Література -----	12

Додатки

1. Вступ

Історія нашої держави сповнена різними подіями: як щасливими, так і трагічними. Та в основному події минулого залишили гіркий слід в пам'яті народу. Не одне лихо спіткало нас: війни, Голодомор, пригноблення українців-великомучеників, які не втратили віри, йшли вперед до мети. Сотні, тисячі полеглих заради кращого життя, за країну, за волю, за нас. Хто ж вони? Борці за щастя, за добро, за мир. Це ті люди, що землю українську любили більше за власне життя! Але історія пам'ятає тільки найвідоміші імена. А скільки їх – отих борців? Безіменних, маловідомих, ніким не згаданих, завчасно полеглих, скалічених. Та чи були вони героями? Авжеж. Бо боротьба – це завжди для мужніх, відважних, патріотів...

Ми живемо у стані війни, не знаємо, що нас чекає завтра...

Зараз наші серця сповнюють два почуття: почуття смутку і вдячності.

Вдячності тим, хто воює за волю. Ці люди гідні називатися героями. Сміливі, рішучі... вони не бояться ворога, а йдуть до мети! Жоден з них не знає чи повернеться він додому, до рідних, який бій стане для нього останнім...

Хто ці люди? Герої? Вони так не вважають. Але кожен може сказати, що це герої. А в якій ситуації були ті, хто боронили Донецький аеропорт, Ілловайськ, Дебальцеве! Боротьба на межі неможливого. Сила волі, мужність, стійкість, бажання відстояти кожен сантиметр землі – це складові тих характеристик, котрі сьогодні зі зброєю в руках на Сході України. Герої... герої!»

2. Були і мрії, і плани, і надії...

Юрій Пукіш пішов в АТО добровольцем. Двічі дивився у вічі смерті і дивом вийшов із оточення під Дебальцевим. У бронезилеті не раз застрягали ворожі кулі. Підірвався на розтяжці поблизу міста Щастя за лічені дні до мобілізації. На День Незалежності отримав відзнаки, а кілька днів потому — посвідчення учасника бойових дій. Після демобілізації планував повернутися назад в АТО. За два роки до трагедії Юрій одружився. Сімейним життям прожив недовго. Дітей — не мав.

Довідка . Пукіш Юрій Миколайович – стрілець 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади Сухопутних військ Збройних Сил України, солдат.

Народився 6 травня 1987 року в селі Мостище Калуського району Івано-Франківської області. Закінчив загальноосвітню школу села Мостище, Вище професійне училище №7 міста Калуш Івано-Франківської області та Національний університет «Львівська політехніка» (місто Львів).

Працював у Товаристві з обмеженою відповідальністю «Синтра» (місто Калуш Івано-Франківської області). Взимку 2013-2014 років перебував на Майдані Незалежності у Києві, де був активним учасником Революції гідності. Влітку 2014 року добровольцем мобілізований до лав Збройних Сил України. Служив стрільцем 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади Сухопутних військ Збройних Сил України (військова частина А1778 (польова пошта В4673), місто Мукачеве Закарпатської області). З осені 2014 року брав участь в антитерористичній операції на сході України. Учасник боїв за місто Дебальцеве Донецької області. 29 серпня 2015 року солдат Пукіш загинув внаслідок підриву на розтяжці (за іншими даними – у результаті необережного поводження зі зброєю) в районі села Герасимівка Станично-Луганського району Луганської області. 2 вересня 2015 року похований на кладовищі села Мостище Калуського району Івано-Франківської області.

Залишилися мати, сестра та брат. 29 серпня 2016 року в селі Мостище відкрито пам'ятний знак на честь Юрія Пукіша.

Нагороджений Нагрудним знаком «Гідність та честь», відзнакою «За бойову звитягу», пам'ятним знаком учасника подій «Дебальцево 2015», медаллю «За оборону рідної держави», відзнакою «За заслуги перед українським народом»
(Додаток 2)

3. Болючі спогади

НАРОДИВСЯ “У СОРОЧЦІ” – із інтернет ресурсу

— Сьогодні поховали мого тезку Юрія Миколайовича Пукіша, бійця 128-ї бригади. В армію пішов добровольцем. Проїшов Дебальцево. Після відпочинку потрапив під місто Щастя. Загинув, як герой! Виконав завдання командування, але змушений був вступити у нерівний бій. Юра не здався. Він хотів жити. Хотів мати дітей. У нього попереду було ціле життя. Кажуть, що війна забирає найкращих — так і є. Вантаж “200” — найтяжча моя поїздка. Всередині наче все затерпло. Везеш додому біль.”Плине кача” — пісня, від якої з-за сліз не бачиш дороги. Люди на колінах. Мама ридаюча без зупинки. Закрита труна — близькі навіть не можуть в останнє побачити рідне обличчя. Юра віддав за Україну найцінніше що мав — своє життя. Люди, цінить це! Героям вічна слава! — написав на своїй сторінці у соціальній мережі **Юрій Федоровський**.

За словами Івана Войтановського, Юрій Пукіш воював у складі групи, бійці якої встановлювали і знімали розтяжки. З групи загинув єдиний борець — наш Юрій Пукіш. Спочатку він числився як важкопоранений, тому родичі й звернулися до волонтерів за інформацією.

Смерть обминала Юрія Пукіша двічі, — розповідає «Вікнам» його друг, громадський активіст **Іван Хацевич**. — Перший раз — в окопі. Це було його перше знайомство зі смертю, — згадує Іван Хацевич. — Тоді була «очна» ставка: або Юра, або — «сепар». Юра встиг вистрілити першим. Вдруге він

дивився смерті в очі в Дебальцевому: його бригада потрапила в оточення. З 30-ти осіб якимось дивом з оточення вийшли лише четверо. Зокрема, і Юра. Його не один раз рятував бронезилет — кулі просто застрягали у ньому. Я і Юрі казав, що він народився у сорочці. Втретє йому не пощастило.

На День Незалежності, поблизу міста Щастя, Юрій отримав нагороди. Кілька днів потому — перед всією бригадою — Юрій Пукіш отримав посвідчення учасника бойових дій. — Він був щасливий з того, тішився. І мене це також тішило. Бо мій друг — Герой. Востаннє я говорив з ним напередодні, у п'ятницю. А вже за 20 годин його не стало. Просто не віриться. Він хотів після демобілізації трохи відпочити і повернутися на війну, — каже Іван Хацевич.

Фото. По центру – Іван Хацевич, Юрій – справа.

Чоловіки познайомилися, ще коли Юрій Пукіш навчався в училищі.

— Зразу було видно, що Юра — людина добра і проста, міг виручити з будь-якої ситуації. Дуже любив історію. Історія була його захопленням і — сильною стороною. Я йому пророкував велике майбутнє. Серед нас у компанії він був людиною-посередником, бо намагався владнати будь-які розбіжності. Разом ми вступили до районної організації «Молодого руху». Відтоді стали більше, ніж друзями — знайшлося значно більше спільних інтересів, там проводили багато вільного часу. Юра пробував себе як громадський діяч. Для мене він був, як брат. Коли Юра був в АТО, постійно за нього хвилювався, бо він завжди прагнув бути першим і нічого не боявся. Останнім часом цікавився калузькими новинами, і я йому у подробицях розповідав, чим живе місто, — пригадує Іван Хацевич.

— Юра був на Майдані, — згадує командир 2-го взводу 28 бригади, калушанин **Іван Кудибін**.

Саме на Майдані Юрій Пукіш та Іван Кудибін й познайомилися.

— Його участь у відвоюванні Майдану — дуже велика. Тому мені дивно дуже, як Юра на розтяжці підірвався. Ми своїх людей без спеціальної на те підготовки ніколи не посилаємо вперед: спочатку йде розвідгрупа, а за нею — інші бійці. Не можна посилати недосвідчених людей наперед, — постійно повторює Іван Кудибін.

— Ми відбули у зоні АТО 11 місяців без жодної відпустки, — розповідає Іван Кудибін про своїх бійців. — Із 28 своїх бійців мені живими вдалося вивести 16. На «дембель» нас вивозили впродовж трьох днів. Коли ми вийшли, не вірили, що там ще живі люди були.

Іван Кудибін, як і Юрій Пукіш, потрапили у третю хвилю мобілізації.

Щоправда, воювали порізно. Демобілізація мала відбутися ще у липні, однак, її продовжили на два місяці. З 10 до 30 вересня мали бути демобілізовані ті, хто

пішов воювати в АТО у третій хвилі. Юрію Пукішу до демобілізації залишалися лічені дні.

4. «Він із тих, хто зробив себе сам...»

«У центрі села, поряд із могилою Січових стрільців, височіє пам'ятний знак Небесній сотні. Тут і встановили ми, мостищани, меморіальну дошку своєму односельчанинові Юрію, яку освятив о. Тарас, - розпочала розмову з нами сільський голова Мостища та хресна мама Юрія - Галина Пукіш. **(Фото 1)** 17 вересня він мав повернутися додому, - з сумом додала вона. Юрій був наймолодшим у сім'ї. Старша сестра Надія проживає у Дрогобичі. Брат Роман — у Мостищі. Юрій також постійно жив у Мостищі, хоча й прописаний в одному із гуртожитків Калуша. Батько помер рік тому. Юра був дуже наполегливий, самостійно вступив до ПТУ №7, а потім — до Львівського політехнічного інституту. Заробляв і оплачував навчання самостійно. Знав, що має отримати освіту. Вчився — добре, цікавився історичною літературою. Вдома у нього залишилися диски з історичними фільмами, — розповідає Галина Пукіш.

У суботу, 29 серпня, до 10.00 Юрій зателефонував до брата з тим, щоб сім'я зачекала на нього із осінньо-польовими роботами. Після 10.00 Юрія не стало. Всі небайдужі люди з лампадками в руках і ставши на коліна зустріли Юру біля пам'ятника Романові Шухевичу. Священики на чолі з деканом Калуського деканату УГКЦ о. Михаїлом Бігуном відправили панахиду. **(Фото 2)**. Живим ланцюгом зі свічками провели його до рідного села.

Хоронили його у закритій труні. Поховали Юру у рідному селі Мостище. Труну із тілом встановили у Народному домі Мостища, де із ним можна було попрощатися. На похорон зійшлися сотні односельчан, приїхали бойові побратими, громадські активісти, волонтери, представники місцевої влади»

Фото. Зустріч із сільським головою та хресною мамою Юрія – Галиною Пукіш

Юрко в моїй пам'яті постає скромним, спокійним учнем з великим добрим серцем та щирими, довірливими очима. – згадує Заряна Яковина, вчитель англійської мови (тепер директор Мастищанської ЗОШ І-ІІ ступенів). **(Фото 3)** Не маючи особливих здібностей та лідерських задатків, Юра був досить наполегливим та старанним, намагався виконувати всі завдання та покладені на нього доручення з усією відповідальністю. Часом бувало, що не все вдавалось, і тоді ті довірливі оченята були повними сліз від розпачу невдачі. Проте, Юрко був такою собі міцною ланкою класного ланцюга, яка ніколи не розірветься, не зламається та не підведе. І цим він надзвичайно мене дивував.

Так і вийшло в житті - Юрко здивував, пішовши добровольцем в АТО, вразив мужністю та силою духу, коли вийшов живим в Іловайського котла,

наповнив болем та смутком душу, коли дізналась про його загибель в АТО. Проте, Юра Пукіш ціною власного життя довів, що сила духу та мужність невмирущі, що віра та добро переможуть, що любов до України-понад усе!»

«У кожної людини свій життєвий шлях, хтось його проходить легко, рівню стрічкою, а хтось тернисто, зате залишає після себе добру пам'ять. Таку пам'ять залишив після себе наш Юра...- поділилася спогадами вчитель біології та географії Наталія Бобко.**(Фото 3)**

У школі Юрій далеко не був лідером, такою собі «яскравою зірочкою», а скромний, небагатослівний, навіть занадто вразливий. Любив більше предмети гуманітарного циклу. До навчання ставився відповідально і наполегливо працював над собою як особистістю. Про нього можна сказати «він із тих, хто зробив себе сам», так, ніби усе життя готувався до свого найбільшого випробування - Юрію вдалося вижити у пеклі «Іловайського котла».

Він усіх здивував, коли пішов добровольцем в АТО. Мабуть, якраз такі, як він, скромні і непримітні, що вчора жили поруч, ходили з нами в одну школу, вчилися чи працювали пліч-о-пліч, були звичайними знайомими чи друзями, а сталася біда – встали на захист свободи, гідності, справедливості. Тепер він щодня зустрічає нас, вчителів і учнів своєї школи задумливим, проникливим поглядом з фото що в сквері Героїв... Скажу, що життя таких як Юрій Пукіш – це приклад не тільки молодшому поколінню, а й людям набагато старших за нього. Важко говорити про молоду людину в розквіті сил, з масою планів та ідей, життя якої обірвалося. Але усвідомлення того, що такі як він – вірні сини України – віддали своє життя не дарма, надає віри у світле майбутнє українського народу»

5. Замість епілогу

Вистраждавши, виборовши собі волю, Україна має свою державну мову, свої державні символи. Проте зараз наша багатостраждальна земля переживає ще одну трагічну сторінку своєї героїчної історії, знову омивається кров'ю своїх вірних синів і навіть невинних дітей. Десь там на сході агресор розстрілює наших побратимів, які вже ніколи не почують таких теплих і бажаних слів, як «сину мій», «коханий», «таточку»! Але десь там теж наша земля!

Історія і сучасність України, українського народу - це твір героїв України, це діло людей, які віддали всі свої сили, і своє життя для добра українського народу: його свободи і державності, могутності і процвітання.

Україна - це діло героїв, які поставили добро рідного народу понад свої особисті та будь-які інші інтереси і були вірними своїй ідеї до останнього подиху.

Ці люди – справжні герої. Вони загинули як герої і проводжають їх як героїв. В кожному районі, кожному місті й селі зупиняються процесії, що везуть домовини з тілами загиблих, і місцеві люди, навіть серед пізньої ночі, зі свічками в руках, в дощ і холод, зі слізьми на очах віддають останню шану героям.

Будьмо ж гідними великої слави героїв України, які твердо вірили, діяли, знали: « Українська нація народилася тоді, коли в її обороні впала перша крапля червоної української крові на чорну українську землю. Українська нація існуватиме доти, доки хоча б один українець буде готовий покласти своє життя в її обороні.».

З повагою

учні Мостищанської ЗОШ І-ІІ ступенів

Савчук Марія та Паньків Юліана

Література

1. Концепція національно-патріотичного виховання// Виховна робота в школі. – 2015. - №5 (126).
2. Боець АТО з Калущини Юрій Пукіш підірвався на розтяжці за лічені дні до демобілізації // Вікна. Режим доступу : [\[http://vikna.if.ua/news/category/community/2015/09/04/39890/view\]](http://vikna.if.ua/news/category/community/2015/09/04/39890/view)
3. Чорна книга України. К.: Просвіта, 1998. – 800 с.
4. АД 242. Історія мужності, братерства та самопожертви. - Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. - 352 с. : іл., кол. вкл.
5. Іловайський щоденник / Роман Зінченко; пер. з рос. Т.В.Рассадкіної; передмова Є.В.Положія; фото М.Лисейка, М.Левіна; худож.-оформлювач Л.П.Вировець. – Харків: Фоліо, 2017. – 282 с.: фото.

Додаток 1

Фото 1. Меморіальна дошка у центрі села

Фото 2. Панахида за Юрієм біля пам'ятника Романові Шухевичу

Фото 3. З Наталею Бобко та Зоряною Яковиною біля меморіальної дошки

Фото. З сільським головою Галиною Пукіш та мамою Юрія - Марією

Додаток 2.

Відзнака «За заслуги перед українським народом»

УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ
СИЛОВИХ СТРУКТУР УКРАЇНИ
«ЗВИТЯГА»

№ 330

«ГІДНІСТЬ ТА ЧЕСТЬ»

СОЛДАТ

Лукіш

Юрій

Миколайович

за представленням КОМАНДИРА
В/ч П.П. В 4673

(підпис)

(П.І.Б.)

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ
нагрудним знаком

«ГІДНІСТЬ ТА ЧЕСТЬ»

Голова Спілки

О.М. Сопов

О.М. Сопов

Наказ № 7-15 від «01» ЛИПНЯ 2015

ВІДЗНАКА

Івано-Франківської
обласної державної
адміністрації
та обласної ради

Гукіша
Горіє
Миколайовича
(померлого)
НАГОРОДЖЕНО
ВІДЗНАКОЮ

«ЗА БОЙОВУ ЗВИТЯГУ»

Голова обласної державної
адміністрації
Олег Гончарук

Голова обласної
ради
Василь Скрипничук

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ
«КРАЇНА»

СОЛДАТ

Гукіш

Горіє

Миколайович

за представленням командира

В/ч П.П. В 4673

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ
медаллю

«ЗА ОБОРОНУ
РІДНОЇ ДЕРЖАВИ»

Голова Об'єднання

О.М. Сопов

О.М. Сопов

Наказ № 7 від «01» ЛИПНЯ 2015 р.

Фото. З сімейного альбому

Фото. З архіву Олега Савки

